

Obsah

Úvodem

Slovo autora 7

Počátky výroby automobilů

Od kočárů přes železniční vagony k motorovým vozidlům 8

Užitkové automobily NW 1898–1918

Parní omnibus 12

Ledwinkův autobus typ S 15

První sériově vyráběná nákladní vozidla TL 2 a TL 4 15

Přechod k sériové výrobě: 20 let značky NW 17

S novým názvem Tatra

Nákladní automobily Tatra v meziválečném období 19

Užitkové automobily Tatra 21

Ledwinkova koncepce páteřového rámu 23

Užitkové automobily Tatra v meziválečném období

Tatra 13 (1924–1933) 25

Tatra 26 (r. 1926) 25

T 23 (1927–1933) 26

T 25 (1928) 26

T 24 (1928–1931) 27

T 26/30 (1927–1933) 28

T 34 (1929) 29

T 24/63 (1929–1931) 29

T 43 (1929–1932) 29

T 49 (1929–1939) 30

T 25 V377 (1930) 31

T 23/80 (1930–1933) 31

T 24/58 (1930–1935) 33

T 43/52 (1931–1938) 33

T 27 (1931–1939) 35

T 26/52 (1932) 35

T 71 (1932–1933) 36

T 24/59 (1932–1935) 37

T 28, T 28a (1932–1935) 37

T 25/58 (1933–1934) 37

T 72/OA30 (1933–1934)	38
T 29 (1934–1935)	38
T 22 (1934–1938)	39
T 72 (1934–1938)	39
T 22/64 (1935)	40
T 84 (1935)	40
T 82 (1935–1938, 1940)	40
T 27a (1936–1939)	41
T 85 (1936–1939)	42
T 24/67 (1936–1939)	42
T 85/91 (1937–1939)	44
T 27/64a (1937–1940)	44
T 85a (1938–1941)	44
T 92 (1938–1940)	45
T 93 (1938–1939)	45
T 81 (1940–1942)	45
T 27b (1940–1946)	46
T 27 H (1941–1943)	46
T 81 H+HB (1942–1943)	47
Tatra 111 – její předchůdci a odvozené varianty	48
Tatra 6500/111 (1943)	48
Výroba automobilů v letech 1920–1945	49
Výroba vozidel značky Tatra v 1919–1943	50
Automobily registrované v Československu v období 1920–1945:	51
Užitkové automobily Tatra 1945–1990	
Zřízení národního podniku Tatra Kopřivnice	55
Zavržené pokusy	61
Prototypy a nerealizované projekty	62
Speciální prototypy	62
Sériová vozidla osvědčené tatrovácké koncepce	63
Nová generace s tradiční koncepcí	69
Rozvoj automobilky a příprava nového typu T 148	75
Tatra 813 – opravdový kolos	81
Tatra 157 a 157Z – předchůdci Tatry 815	85
Tatra 815 – třicetiletý evergreen	85
Privatizace a noví majitelé automobilky	
Změny ve vlastnictví firmy	95
Užitková vozidla Tatra po r. 1990	
TERRNo.1, Jamal, Armax a Force	100

Tatra 163 Jamal (1997–2014)	114
Odvozené modely T 163	114
Řada ARMAX (od r. 1999)	116
Tatry se zahraničními motory	121
Řada FORCE (od roku 1999)	122
Tatra 810	124
Tatra 815-7	125
Výroba a prodej nákladních automobilů Tatra 1992–2018	129
Pod značkou Tatra Trucks	
Tři základní řady nákladních vozidel Tatra	132
Motory cizích značek používané v současných nákladních vozidlech Tatra	133
Nákladní vozidla Tatra mají široké spektrum využití	134
Czechoslovak Group a Tatra Defence Vehicle	142
Autobusy a trolejbusy Tatra	
Technické údaje autobusových karosérií firmy Sodomka na podvozcích Tatra	147
Autobus Karosa T 500 HB	148
Autobusy na podvozcích T 815	150
Trolejbusová doprava	151
Lehké užitkové automobily Tatra	
Tatra 201 (1949)	155
T 603 MB, T 603 NP a T 603 A z Bratislavy	155
Tatra 624 RZP (1984)	156
T 613 SV/RZP (1990–1995)	156
T 613-2 Friml (1991)	157
Tatra Beta (1996–1999)	157
Expediční a soutěžní automobily	
Tatra 805 Z+H	160
T 138 Lambaréné	160
T 815 – Tatra kolem světa	161
T 815 Paris–Dakar	162
Výroba nákladních automobilů Tatra na Slovensku	
Tatra Bánovce nad Bebravou	167
Tatra Bratislava	170
Tatra Čadca	170
TAZ Trnava	171
Výrobci nástaveb na podvozcích Tatra	
ČKD Slaný	173

Dopravostroj Bratislava	173
Karosa Vysoké Mýto	173
PPS Detva	174
Sigma Hranice na Moravě	175
Slovácké strojírný Uherský Brod	175
Stasis Horní Slavkov	175
THZ Vysoké Mýto	175
THT Polička	176
VSS Košice	177
ZŽS – TEES Martin	178
ZŽS Dubnica nad Váhom	178
ZVVZ Milevsko	178
Tatra a slavné osobnosti	
Hugo Fischer von Röslerstamm	179
Ing. Milan Galia	179
Ing. Jaroslav Gilar	179
Ing. Jiří Hanzelka	179
František Kardaš	179
Ing. František Jonas	180
Jiří Klos	180
Prof. Zdeněk Kovář	180
Ing. Augustin Lacina, CSc.	180
Ing. Pavel Kutáč	180
Dipl. Ing. Dr. techn. Erich Ledwinka	181
Dr. techn. h. c. Hans Ledwinka	181
Karel Loprais	182
Ing. Julius Mackerle	182
Ing. Ladislav Neuman	182
Vladimír Popelář	182
Josef Sodomka	183
Akad. sochař Jiří Španihel	183
Ignác Šustala	183
Ing. Drahomír Uher	183
Ing. Miroslav Zikmund	183
Literatura	184
Fotogalerie	185